

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Državopravna borba na Hrvatskem.

Iz Zagreba 12. jun. [Izv. dop.]

Dr. Makanec je z desetimi drugimi sabsorskimi sočlanovi, v našem saboru sledeči predlog nasvetoval: Njegovemu veličanstvu naj se predloži adresa s prošnjo, da naj se v naš prihodnji sabor pokličejo zastopniki iz prejšnje vojne krajine; da naj se naš in dalmatinski sabor pozove, da izbereta vsak poseben odbor, katera odbora se bode, potem o načinu zedinjenja Dalmacije z Hrvatsko in Slavonijo dogovarjala, ter da se popolnemu potem saboru trojedine kraljevine predloži ogersko-hrvatska revidirana nagodba na potrjenje, dotično na premembo. — Dr. Makanec je nasvetoval, naj se ta njegov predlog kot nujen pripozna, ter takoj v razpravo vzame. Sabor nujnosti nij pripoznal, ter predlog posebnemu ad hoc izbranemu odboru izročil. Proti nujnosti so moške govorili, od katerih se to pač uobeden nij nadejal. Miškatočič, urednik „Obzora“, ki je skoraj v vsakem listu naglaševal in zahteval vtetovljenje vojne krajine in združenje Dalmacije, je govoril in glasoval — čujte! — tudi proti nujnosti. Časi in karakteri imajo svoja znamenja, katera, če bi tudi hoteli, prikrivati ne morejo. Brž ko ne, bo Makanec predlog v odboru obtičal, in adresa v pesku našega sabora pokopana ostala, pa to nič ne de, dr. Makanec je s svojim predlogom vendar izkresal iskro, ki je po celem trojedinej kraljevini in po celem slovenskem jugu zablščela in tudi vžgala. Naše državopravno vprašanje ali bolje rekoč, naša državopravna borba je na novo oživiljena. Dr. Makanec predlog nij drugzega nego stari program naše narodne stranke še iz časov pred revizijo.

In za to je denes veliki del narodne stranke v zadregi, kako bi se nasproti Makančevemu predlogu obnašal. „Obzor“ nekako šlarasto priznava, da je Makanec predlog še zmirom program narodne stranke. Pri reviziji nagodbe je sicer narodna stranka pōtem kompromisa več točk iz njega izbrisala, pa — kakor „Obzor“ pravi — ne za vekomaj. Makančev predlog je tedaj most, na katerem se more narodna naša stranka zopet k prvotnemu svojemu programu povrniti, in en del bo to tudi gotovo storil. Makanec predlog je posebno za predstojee volitve velike važnosti. Naš narod je naprednejši, nego so njegovi voditelji od naše narodne stranke. Naš narod nij bil s kompromisi pri sklepanji revidirane nagodbe zadovoljen, te kompromise nij nikoli pripoznal, ter jih tudi po izidu predstojeeh volitvah potrdil ne bode. Kandidati s kompromisnim programom narodne stranke ne bodo izgleda imeli, zopet voljeni biti, pač pa oni kandidati, ki se bodo pod zastavo prvotnega programa, izraženega v Makančevem predlogu, postavili. Pri predstojeeh naših volitvah bode si tedaj nasproti stali stranka prvotnega narodnega programa, in stranka kompromisnega programa ali v drugej verziji: stranka državopravne borbe, in stranka revidarne nagodbe. V Makančevem predlogu je zadržana opozicija proti Ogorskej glede zopetne revizije revidarne nagodbe, zadržana je opozicija proti Avstriji glede njenega vtetovljenja, in zadržana je opozicija proti domačej vladi, ker stoječej na temelju nagodbe. Kaj bodo rekli na Makančev predlog v Budim-Pešti, kaj na Dunaji, kaj v dvorskih in vojniških krogih in kaj v našem banskem dvoru? — Naj rečejo, kar hočejo, Makančev predlog ostane program

hrvatskega naroda, ali je to komu prav in všeč, ali pa ne. Ideje se ne dajo niti pregnati, niti okovati, niti zadušiti. Državopravna borba našega naroda je tako stara, kakor narod sam, in dokler se ne bode dosegla in osigurala naša teritorijalna celokupnost in naša državna samostanost, tudi konca in kraja ne bode.

Revidirana nagodba zadržava v sebi tako slaba poročstva za sigurnost naše avtonomije, da smo v vednem strahu za njo. Magjari predirajo vojnice naše avtonomije kjer le hočejo, ter so tudi že res tu in tam v naš avtonomni delokrog posegli. Če bi se tudi od naše strani revidarna nagodba tako malo rešpektirala, kakor od strani Magjarov, se uže zdavnaj ne bi niti dva paragrafa več skupaj držala. Za vojno krajino in za Dalmacijo revidirana nagodba nij nikoli veljavnosti imela, in če bodo nekega dne — kar biti mora — zastopniki iz krajine in Dalmacije v naš sabor prišli, je naravno, da se jim bode morala nagodba v potrjenje, dotično v premenjenje predložiti. Sicer pa čakajmo, da se zmotena situacija zopet nekaj očisti.

Boben dražbe in „nemška kultura“ na Slovenskem.

[Izv. dop.]

Stran velicah cest po Slovenskem vidi potovalec poslopja, ki so v razmerji z družimi od ceste oddaljenimi graščine, in v njih nahaja prostore, ki so nekedaj videli srebrno vesele dni, v njih se je z srebrno žlico jelo in mize so se šibile zlate kapljice; pred hišo so rezgetali močni žrebci, kateri so tudi dobili kak poliček dobrega vinca in gospodar je z zadovoljnostjo videl, kako dan za

Listek.

Jaroslav Vladimirovič.

(1019—1054).

(Spisal po ruskih delih J. Steklasa.)

(Dalje.)*

Jaroslav je šel v vojsko proti kijevskemu knezu l. 1016 z Novgorodci, katerih letopisec našteva do 40.000; z njimi je bilo tudi do 1000 Varjagov pod vodstvom Jej-munda, sina norveškega kneza Ringa. Pa tudi Svjatopolk se je vzdignil proti njemu v jeseni s Kijevljani in Pečenegi. Sovražniki so se strnili pod Ljubečem, ter so dolgo (po nekotih letopisih tri mesece) stali eden proti drugemu na bregovih Dnjepra. Ni eni ni drugi se nijso upali pregaziti reke; nazadnje pa so Kijevljani razdražili s prezirnim zasmehovanjem Novgorodce.

*) Glej štev. 131.

Svjatopolkov vojvoda, s pridevkom, volčji rep* (volčji hvost), je prijezdil na breg, ter začel zmerjati Novgorodce: „Ovi, tesarji, zakaj ste prišli semkaj z vašim hromim knezom; mi vas bomo uže naučili, nam hiše delati!“ — „Knez,“ zakričali so Novgorodci, „ko ne pojdeš ti, to udarimo mi sami na nje“; in oni se pripeljejo čez Dnjeper, ter spusté svoje čolne po vodi.

Jaroslav pa dobro znajoč, da je eden izmed kijevskih vojvodov njemu nagnjen, pošlje k njemu po noči roba, ter mu zapovē, te-le besede reči: „Kaj delaš, menda je malo kuhanega, a ljudij veliko.“ Kijevljanin je na to odgovoril: „Čeravno je medice malo, a ljudij veliko, k večeru se vendar mora nekaj dati.“ Jaroslav je razumel, kaj se ima zgoditi v tej noči, ter se je odpravil v bitko, davši poprej povelje svojim vojnikiom, da se vsi ovijejo svoje glave z robci, ker bi drugač po noči težko eden

druzega poznali. Svjatopolk je postavil svoj šator mej dvema jezeroma in nepričakovaje napada celo noč pil in veselil se s svojimi vojaki. Novgorodci so nepričakovano udarili nanj. Pečenegi so stali za jezerom, ter nijso mogli pomoči Svjatopolku. Novgorodci so pritisnili Kijevljane k jezeru; oni so poskakali na led, ali ta je bil še tanek in mnogo jih je potonilo v jezeru. Potolčeni Svjatopolk je bežal v Poljsko k svojemu tastu Boleslavu, a Jaroslav pride v Kijev.

Boleslav I. Hrabri (992—1025) je vedno gledal, kako bi razširil poljsko državo. Uvidel je tudi ta ugodni slučaj, ter se umešal v prepir med ruskimi knezi za svojo korist, in l. 1018 je šel z Svjatopolkom na Jaroslava. Jaroslav pa je prehitel svoje sovražnike, vzdignil se proti njim na Volin, ter se z njimi sešel na bregovih Baga. Tukaj se je zopet pokazal stari ruski običaj, namreč sovražnika podražiti. Vojvoda Jaroslavov

dnevom več prostora potrebuje, tako, da mu eden stol ne zadostuje več in gospodinja se je vozila v težki svili in žametu, s težko srebrno, makari tudi zlato verižico okolo pasa na božjo pot enkrat v letu in pošten tolar je zavalila v žrtvenik in veselo življenje je bilo na Slovenskem kraj velicij cest. Nij bilo še papirnatega denarja in železnice. — Minoli so ti zlati časi „furmanov“, velike ceste, žile blagostanja, blagostanja v irhanici, to je, dobre razmere, ki človeka niso silile da sega po vsem, kar je nobel, kar drag denar stane, porašča mah, železni velikan blahuje predrzno hitro po novem svetu, moderni obrt preganja tiho, mirno življenje na deželi, tovarnice kadijo svoj nepoetičen dim, nov svet, novi ljudje etablirajo svoje hotele. — Sopuh v človeški službi predrugačil je življenja razmere, nij se tedaj čuditi, da je prvi železniški vlak toliko jeze in strahu mej maso ljudstva vzbudil, ker „jeder fütchtet sich ein anderer zu werden, und wer uns unsere Eigenart rauben will, der erscheint uns weit eher ein Gespenst des Satans, denn wie ein guter Geist“ pravi profesor narodnega gospodarstva Riehl, nij se čuditi, da je naš kmet jezno pest vihtil nad vlakom, ker ne samo njegovo prepričanje, da sedaj ne bode več zaslužka s propreganjem itd., mu je krčil pest instinktivni čut, da stari čas hodi v grob, da tujci pridejo v njegovo mirno zatišje, ki sicer dobro denar okolo sebe mečejo, ki mu pa oropati hote njegovo dragocenost, materini jezik, ki v domače ljube navade, mej domače Lare nemilo roko prodirajo. S kratka, pesem starega Kranjca, kdo je ne pozna? „Eisenponerji“ so našemu kmetu bili tujci, bil jim je mrzek in še zdaj se najde kje kak kmetič sivolas, ki „hudičeve stvaritve“, železnice neče uporabljati, ki se jezi, da je to delo sinu prineslo pantalone mesto irhanic, in brke pod nos itd.

To je kmet. Ves drugačen je naš mestjan in tržan, reprezentant srednjega stanu, ki je nasproti konservativnemu kmetu v človeške družbi element, ki se rad asimilira z novim razmerjem, ki je nosilec napredka. Naš meščan in tržan je dobro tržil tedaj, ko so se pri nas železnice delale; truš tega dela je splasil v njegovi patriarhalni hiši mirno bivanje; inženirji, plačani ljudje, vpeljali so našemu tržanu ali mestjanu še neznan komfort, o kojem mu je le trgovec, ki se je vozil v Gradec ali Dunaj blago kupoval,

ali veliki voznik pripovedoval; naenkrat je začel staro svojo hišo popravljati v drugem slogu in če je prej v pustu plesal v domačej raševske suknji v sobani, ki je bila razsvetljena le s par lučmi, v kateri je bil ves orkester na veliki hišni peči, sukal se je zdaj uže na laku in godci so se za drage denarje dobili od vojaške godbe in mesto domače zdrave kapljice, dal je pokati šampajca in ker je iz stare „riba-fisch-miza tisch-šole“ še nekaj nemških čar imel v spominu, privadil se je nemščine več in več in ker uže prej nij rad stal s kmetom na istej socialnej stopinji in se rad gospoda vedel pozabivši, da je praded priromal iz kmetske vasi v trg, vihal je zdaj, ko je bil „priatelj“ inženirjev in etc. „eisenponarjev“ še višje nos. Njegova žena, njegove hčere so se jele sramovati v domačej obleki, videče vsedružno obleko na „gospoh“-„gospodov“ inženirjev; njegovi sinovi so se napili modernega mišljenja o življenju v družbi mladih, iz tujine prišlih človekov; tržan, mestjan je izgubil staro svojo famijo in če se je morebiti sam kot hišni oče kakor star kmet protivil novemu svetu in še naj rajše govoril slovenski in se sukal po starih šegah, kaj mu je hasnilo, vse njegovo mramranje nad „prokletimi babami“ in njenimi obroči in klobuki je malo izdalo: „mené se časi, staro se podira, življenje novo iz prahu izvira“. In prišli so črni možicelni in pohojevali po naših hribih in rudo, premog iskali in prišli so z železnico rudarji, glažarji iz Nemškega v mirne slovenske doline in povsod prvi tenor peli, ker so bili petični in študentje slovenski so prišli iz Gradca domov in sami nemški element širili in z očetom le tedaj slovenski govorili, kadar jim je treba bilo denarjev. Rapidno germaniziranje naših mest in trgov je bilo po tako močnih faktorjih lahko mogoče, negledé tega, da se je vse, kar je bilo neumnega in kar zbog tega nij v svoje domovini živeti moglo, priteplo v naša mesta in trge, kjer je novi čas svojim komfortom terjal več delavcev v čisto novih strokah, ne gledé tega, da je po starej navadi mlad mestjan in tržan mogel hoditi s culico po svetu, to se ve da nemškim ter od tam prinesel soboj zaničevanje lastnega slovenskega gnejzda, neglede sploh resnično kulturne moči v Nemštvu, ki je uže dolgo prej imponirala in propagando delala za-se po navarnih zakonih, neglede tisočletnega nemškega

jerobstva nad nami. — To velja tudi o Lahnstvu. — Poglejmo naša mesta, trge stran železnice, vidimo, da so ponemčena v domoljuba strašilnej meri, pogledimo pa malo v gospodarsko življenje teh mestjanov in morebiti nam prihaja iz tega upanje, da bodo enkrat ta mesta in ti trgi, kar jih nij na meji, — zopet naša in morebiti najdemo, da nas boben dražbe reši „nemške kulture“.

Ko so se železnice delale, obogateli so naši meščani in tržani črez noč, premoženje so si nakopičili hitro, kakor na borzi, napili se pa tudi strupa, ki se krije v takem premoženju. Nove razmere privleklo so do zdaj nepoznane reči, ki življenje olajšujejo, osladijejo, komfort se je rodil in, saj smo mi bogatini, tudi lahko nosil. Z malim zadovoljno ali ne ravno slabo življenje, umekniti se je moralo sijajnemu, na vnanje življenje vso vrednost obešočemu, življenju, tržan, ki je prej s svojim služabnikom pri eni mizi jedel, ima svojo mizo zdaj, na kateri se mora pečenka i mej tednom videti itd.

Ali železnice so zgotovljene, velike prostorne hiše nemajo koga pogostiti, nemajo najemnikov in krčme, štacune so prazne in železniški voz po kratkem obstanu dalje drdra. Kaj mi da zaslužiti le ta par potnikov, ki odstopi na postaji ali kaj si bodem glavo belil, imam kapitalije in živi se kakor prej ko je denarjev deževalo. — Sin prevzame posestvo, hčere se pomozé — kje je zlati kup iz železniških časov? Sin dela, kolikor se je naučil tedaj, ko je imel vsega v izobilji, prinese v delo, velikokrat je ta sin človek, ki je nobel svojo mladost preživel, nobel svoje moči zabarantal, ničesar se učil in blaziran si dom uravnal po mislih, kakoršne mu jih je čas železnice vcepil. Nobel živi dalje, nobel zasluži zdaj morebiti. 5—10 gld. na dan in nobel potrosi 30 gld. nobel igra cele noči „banko“ in nobel zapravi par sto goldin., on in žena nič ne delata!

Ali čujete, berič bobna, kaj je novega — dražba. — To je križ — očetov trud navadno malokedaj koristi otrokom. Novi čas terja novo orožje v boju za življenje, tega ne pozna zarod iz časov železnice, — na boben pride.

Na boben pride pa tudi naseljenec — Nemec, ki je navadno izbirek, ki si na Nemškem nij mogel pomagati in prišel, češ tu so še bolj neumni ljudje od mene, (v

Budij je jahal po bregu, ter kazaje na Boleslava kričal: „Mi ti bomo uže tvoj debeli trebuh s palicami preboli!“ Boleslav je bil namreč strašno debel, zatorej so se mu posmehovali. Ali tudi Boleslav nij trpel tega zmerjanja. „Ako vas tako zmerjanje nič ne gane,“ reče on svojim, „potem poginem jaz sam.“ Zdajci skoči v brod in plove čez Bug, Poljaci pa vsi za njim. Jaroslav nij bil pripravljen za boj, zatorej nij mogel vzdržati navale, ter je pobegnil z štirimi vojniki v Novgorod.

Boleslav osvojivši si Kijev nij ga dal Svjatopolku, nego je sam v njem ostal, vojnike pa je razposlal po mestih. Kijev je imel pa tudi mnogo vabilnega za vojskovalce. Davek od upokorjenih ruskih zemelj obogateval je to mesto. Trgovina z Grško in sploh z vzhodom je nagomilavala v njem razne proizvode tadašnje obrazovanosti. Življenje v njem je bilo veselo in živahno. Boleslav

stanujoč v Kijevu, hotel je nad njim vladati, kakor z svojimi mesti in pokrajinami, ter je od tukaj pošiljal poslanstva v zapadno in iztočno carstvo. Ali to ponašanje je v kratko razdražilo Kijevljane in Svjatopolka, ki se je čutil v svojej kneževini podložnikom tujega vladarja, a Poljaki so se ponašali obratno nad Kijevljani, kot gospoda nad robovi. Kar so začeli Rusi, v soglasju z Svjatopolkom preganjati Poljake, ki nijso mogli razstavljeni po mestih eden drugemu pomoči. Boleslav je pobegnil, vendar pa je imel toliko časa, da je mogel odpeljati soboj premoženje kneževine in sester Jaroslavovih. Tudi je vzel soboj nasilno eno sestro Jaroslavovo, za katero je poprej enkrat v zakon prosil, pa je bil sramotno odbit.

Mej tem časom pa je hotel Jaroslav, v naglici pribežavši v Novgorod, še dalje begati za morje. Takrat je bil novgorodskim posadnikom Konstantin, sin Dobrine.

Le-ta ga nij pustil dalje begati, ter mu dal ladije razbiti. Novgorodci pa so kričali: „Bodemo se še tolkli za tebe z Boleslavom in Svjatopolkom.“ Naložili so zategadelj glavni davek od vsacega človeka po štiri kune; staroste so plačali po deset griven, a bojarji po osemnajst*); najeli so po tem Varjagov, zbrali mnogobrojno vojsko, ter se vzdignili na Kijev.

Svjatopolk se je oslobodil od Boleslava na verolomni način, kaj drugega se tudi od njega nij bilo nadati. Boleslav pa nemogoč vzdržati se v Kijevu, zavzel je vsa červenska (Rothrussland) mesta, vzeta od Poljske

*) Kuma, prvotno kunica; kunin (meh) koža, kakor so bile kože s početka merilo vrednosti rečij, od te besede je kuna začela značiti denarno edinico. Grivna — posebna vagana edinica, ali v prenešenem smislu je činila veliko denarno edinico = angleški funt šterlingov (10 for.). S početka je bila grivna srebra = 10 for. potem pa umanjšana = 5 for.

Ameriko pa gre Kranjec) na boben pride tudi ta, ker ta živi kakor domačin „nobel Žani“; pajdašita se v jeziku oba in „festungsviereck“ sta oba slabši kopiji angleške ustave v naši Avstriji na Slovenskem.

V trgu stran železnice na Slovenskem sem doma, ki je bil pred 20—10 leti pošteno slovenski, zdaj v njem najdeš, če veliko vzameš 6—7, zvedenih rodoljubov, drugi si domišljevajo, da so njih pradedje na medvedovih kožah z rdečimi lasi po grmanskim šumah se valjali, — ali to vse nič ne moti, da čez deset let ne bode več domačina — posestnika tj. človeka, kojega ded je bil tržan v trgu.

Kmet, če je varčen nakupuje zopet prav cena posestva in kakor tu našel sem tudi drugod marsikje tako.

In to je dobro. V mestih in trgih degenerira rod iz železniških časov. Degenerira nemčurstvo. Iz kmetov prihaja počasi nova moč kakor po celem svetu tako tudi pri nas v mesta in trge. Naši dijaki so večinoma poštenski slovenski rodoljubi. Uradništvo v bodoče ne bode več strup slovenske družbi. Naši mladeniči izvolili si bodo s časom več realistično nego humanistično polje. — Mi dobimo svoje rudarje in tehnike; pride čas, ko morebiti Hrvatje ali Slovenci naša rudarstva, ki so zdaj v tujih rokah, nazaj nakupijo, da se naše toplice v narodno premoženje privodijo; pride čas ko bode šola na Slovenskem boljša — naša, pride čas, ko je slovenski trgovec ravnokar nemškemu useljencu in pride čas ko nam je pošteno slovansko mestjanstvo in tržanstvo in tako osigurana bodočnost kot Jugoslovanom. Zato „bubanj, silno budi“, bubanj dražbe, tvoji zvuki naznanjavajo večji del žalost, a tudi gospodarski propad, item smrt nemčurstva! S—c

Politični razgled.

Votranje dežele.

V Ljubljani 14. junija.

V hrvatskem saboru se je sprejela novela k volilni postavi. Dr. Makanec je zopet vlado grajal kot preveč popustljivo nasproti Magjarom.

Magjari se strašno boje za Hrvate in Makanec je posebno, ki jih jezi. „P. L.“ obžaluje, da se je Makanec predlog odboru izročil, in pravi, da je sedanja nagodbena stranka za dnji faktor mejusobnega zaupanja

po Vladimiru. Svjatopolk se je obrnil zdaj k Pečenegom: na pomoč Kijevljanov, kakor je razvidno tudi nij mnogo držal. Jaroslav je prišel tudi iz Novgoroda z svojo vojsko, ter se postavil na bregovih Alte, na onem mestu, kjer je bil ubit njegov brat Boris. Tukaj se je dogodila na en petek l. 1019 pri solnčnem vzhodu krvava bitka. Svjatopolk je bil razbit, ter je bežal. Po izveščih letopiscev napadel ga je nekakšen brezumni strah; oslabil je tudi tako, da nij mogel nič več sedeti na konju, nego so ga morali nositi na nosilkah. Tako je prispel on v Berest. „Bežimo, bežimo, za nami leté!“ kričal je vedno v brezpaneti. Robovi so hodili gledat, je-li zares kdo za njimi leti; ali nikoga nij bilo, a Svjatopolk je vendar le kričal: „Glej, glej, leté, bežimo!“ ter nij dal ni odahnuti se robom. In pobegnil je nekamo v pustinja, ter tamkaj skončal svoje življenje. „Mogila njegova na istem mestu je še do

mej Hrvatsko in Ogersko, in več kakor ima Hrvatska sedaj pri revidiranej nagodbi avtonomije, Ogerska ne bo nikdar privolila.

Vnanje države.

Bismark je vzel odpust na ne določen čas. Ne more se znati, ali je ta odstop mogotca mej ministri, nasledek njegove živčne bolezni, ali pa morda celo so ga dvorjani in dvorjanice pri pruskem cesarji v tako slabo voljo pripravile, da odstopa. Njegovi zadnji politični koraki žuganje Francoske, so bili gotovo nesrečni, ker je dobil od Angležev in od Rusov opomin, naj miruje.

Da je Nemec povsod brutalen tlačitelj drugim narodom, to se je v pruske poslanske zbornice 12. t. m. zopet enkrat pokazalo. Liskovski je stavil skromen predlog naj bode na pozenskih šolah, mej samimi Poljaki, poljski jezik učnim jezikom na ljudskih šolah. A Nemci so kar zavrgli ta predlog in urinili svoj jezik Poljakom uže v ljudske šole. Tako se tudi v severu od Nemce tare Slovan in pokori, da je mej soboj needin.

Iz Amerike se poroča strašna nesreča. V novej Granadi je bil potres tako hud, da je izmeš 35.000 prebivalcev smrt storilo 16.000 ljudij, torej polovica.

Dopisi.

Iz Zagreba 13. junija [Izv. dop.] Sinoč so napravili naši vseučiliščniki dr. Makancu sijajno serenado. S svojo zastavo, z lampijoni in muziko so šli pred njegov stan v kipnej ulici, kjer ga je eden njih s primernim govorom pozdravil. Dr. Makanec se jim je zahvalil za izkazano čast, poudarjaje, da mu je pred vsem drugim za prava in pravice hrvatskega naroda. Njegov govor je bil zmeren, miren in stvaren. Burni živio-klici, mej katerimi se je tadi nekoliko „peratov“ na saborskega predsednika Krestiča čulo, spremljevali so Makancev govor. Popevaje znane hrvatske davorije, vrnil so se vseučiliščniki zopet k auli, kjer so svojo zastavo shranili. Cela ovacija vršila se je v naj lepšem redu. „Živio Makanec“ to je denes geslo celega Zagreba.

Domače stvari.

— (Potrjenje konfiskacije) „Slovenskega Naroda“ od 8. junija objavlja sodnija v „Laib. Ztg.“ in se sklicuje na §. 300 in 302 k. z.

— (Dramatična šola.) Naprošeni smo prijaviti, da se oznanila za vstop v

dandenes ostala“ govori neki letopisec, „in iz nje se vzdiguje smrad.“ Po škandinavskih letopisih je poginil Svjatopolk v nekem predelu Rusije, ubit od Varjagov. Svjatopolkov spomin je sramoten ostal mej potomci in njegov pridevek Okajannij, t. j. Kajnu podoben, Prokleti, spominja v povesti vsacega njegovih nečloveških činov.

Jaroslav je sel na prestol kneževski v Kijevu, ali moral se je še boriti z drugimi svojimi rodjaki. Polecki knez Bračislav, sin njegovega brata Izjeslava, je l. 1021 napal Novgorod, poplenil ga, odpeljal v sužnost mnogo Novgorodcev, ter pobegnil nazaj v Polock; ali Jaroslav ga je došel z svojo vojsko na reci Sndomici, vzel mu novgorodske zaslužnjene in poplenjeno blago, ali se je kasneje z njim pomiril in mu odstopil vladanje v Vitebsku in Usvjati.

(Dalje prih.)

dramatično šolo sprejemajo še do konca meseca junija v dramatični pisarni v čitalnici od 2—4. po polu dne v nedeljah pa od 11—12. zjutraj.

— (Politično društvo „Edinost“) za tržaško okolico bode imelo v nedeljo 20. junija ob 4. uri po polu dne peti občni zbor na Proseku v gosp. Gorjup-ovi dvorani.

— (Izlet „Sokola“ v Bizavik) je bil prav lep, deležnikov iz Ljubljane obilo, samo „Sokolcev“ v društveni obleki bi bilo lahko več! Produkcije čitalniškega orkestra in zbora vrstile so se živahnimi in iskrenimi govori dr. Bleiweisa, staroste Nollija, dr. Zarnika in predsednika Bizaviške čitalnice g. Šteffe-ta.

— (Nesreča na ulici.) V nedeljo po polu dne je v blatnej ulici povozil fija-ker št. 27 kar dva otroka na enkrat, in sicer eno deklico in fantka. Deklica, katerej so kolesa strla glavo, je na mestu ostala mrtva, dečka so pak nesli v bolnico v brez-nadejnem stanju. Otroka sta necega maš-nista. Neprevidni voznik je celo nesrečno zadevo takoj naznanil sam na policiji.

— (Iz Konjic) smo dobili dopis o strašnej toči. Priobčimo ga jutri.

— (Z Dunaja) se nam piše 11. t. m. Komers vseh slovanskih študentov je 15. t. m. (IV. Drei Engel).

— (G. dr. Razlag.) Poročali smo, da se bode gospod dr. Razlag v Brežice preselil, kar potrjuje v „Laib. Ztg.“ tudi objava odbora advokatske komore. Ker bode g. dr. Razlag v Brežicah zraven odvetništva in oskrbovanja svojih zemljišč tudi nadzoroval tamošnja posestva grofa Attemsja, si Klun-Alešovec, par nobile fratrum v lažeh in perfidnosti ne moreta, da ne bi v svojem „Sl.“ po dr. Razlagu zaradi tega udrihala. Zasmehujeta ga namreč, da je on, ki je deželni in državni poslanec, baje prosil za službo oskrbnika pri grofu Attemsju. Zares dva čudna kumpana sta Klun-Alešovec. Je-li sramotno biti oskrbnikom? Po katerih postavah so oskrbniki izključeni od volilnega prava? Stvar je res tako smešna, da se mora le v taci zmedenih glavah izleči, kakoršna sta Klun-Alešovec. Nij še dolgo temu, da sta baš ta dva dr. Razlagu očitala, da išče kake visoke državne službe in zdaj ko se kaže lažnjivost tega njihovega sumničenja, obirata dr. Razlaga, da se zadovoljuje z nekakim manjšim delokrogom. No, mi vemo, zakaj se hudujeta Klun-Alešovec in njihova klika. Zato, ker si je dr. Razlag, kar mu mora vsak človek priznati, v svojem političnem delovanju ohranil gotovo čiste roke, ter nij v žep vtaknil nobenega tisočaka za železniške koncesije in narodnost nij imel za molzno kravo, kakor nekateri vaših najbolj slovečih mož in fanatikov. Sicer pa moremo denes poročati, da g. dr. Razlag saj za zdaj še ne misli odpovedati se poslanstvu.

Vabilo na naročbo!

V Trstu začne s 1. dnem julijem izhajati političen in gospodarski list „Edinost“ dvakrat na mesec.

Časnik bode popolnem neodvisen in naroden miroljuben v domači hiši, trdna bran sovražnikom, prijatelj resnici in pravici, sovražnik laži in krivici.

Pečal se bode vzlasti z zadevami tržaških Slovencev in, mirno in krepko se bode boril za vse njihove pravice, pa tudi družih

Slovencev in sploh Slovanov ne bode preziral, ker vsi slovanski narodi imajo bratovsk velik in svet poklic, vzajemno delati za boljšo svojo prihodnost, za blagost vsega človeštva.

Veljal bode po pošti do konca leta 1 gl. 20 kr. do konca septembra 60 kr.

V Trstu do konca leta 1 gl. do konca septembra 50 kr.

V tobakarnicah v Trstu in po okolici se bode prodajal po 6 krajercjev.

Slovenci! Vaši rodoljubni bratje na Adriji so poklicali ta časnik na dan, čuteč veliko njegovo potrebo; dobili so si dobrih močij v Trstu, sezite mu v podporo z naročevanjem in dopisi tudi od drugod z vseh krajev mile našo domovine. Naročnino prosimo kmalu, da moremo iztiskom določiti število. Denar in pisma naj se pošiljajo na upravnništvo pri sv. Ivanu poleg Trsta.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

23 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medic in stroškov; zdravi vse bolezni v želodu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravljenih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurju, trganje v mehurju i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalca in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalca.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor

medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenju.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tiščanji v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznačelnji prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanji in hujšanju.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10 letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V piehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., i funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtel & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenui Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Meranu J. B. Stöckhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Cernovicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temesvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih: tudi razpošilja dunajski hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 14. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld.	15	kr
Enotni drž. dolg v srebru	74	45	
1860 drž. posojilo	112	25	
Akcije narodne banke	968		

Kreditne akcije	228	—
London	111	45
Napol.	8	87 1/2
C. k. cekini	5	25 1/2
Srebro	102	20

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete

Gabriel Piccolija,

lekarja v Ljubljani, na dunajske cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper differitis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodiseče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlincev pulver. Nareja se z čisto keminih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človestvu, pri vseh notranjih in vnanjih prisadlih, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Eliksir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani žilodilni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborna sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih izlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajoč se pošto proti poštenu povzetju. (132—34)

Zahvala.

Za sladke glasove milovbranega petja, slajšega od rajske harmonije, ki so jeku enako v tiho noč odmevali in v kojih se je radosti in občutkov polnosrce veselja v solzah topilo — se vrlemu kvartetu naj topleje zahvalujeta

(212)

Ognjeslav in Tončika Bokal.

Podučiteljska služba

na dvarazrednej narodnej šoli na Frankolovem z dohodki IV. razreda in prostem stanovanjem se razpisuje. Prositelji, kateri morajo biti zmožni slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, imajo svoje dokumentirane prošnje po predpostavljenejši šolske gospodski vposlali do 15. julija t. l. krajnemu šolskemu svetu na Frankolovem (pošta Vojnik).

Okrajni šolski svet Celjski,

dne 7. junija 1875. (205—2)

Predsednik: Haas l. r.

Poziv

na vse p. n. čestite

gospode vojaške doslužnike in rezervnike iz Ljubljane in okolice.

Slavna c. kr. dež. vlada je z odlokom od 4. junija t. l. št. 3948 pri-volila v napravo

splošnega kranjskega

društva vojaških doslužnikov

s sedežem v Ljubljani

in je ob enem potrdila društvena pravila.

Društvo ima ta blagi namen, da z denarnimi doneski podpira svoje družbenike v bolezni, da jim skrbi za dostojni pogreb in spreved na pokopališče. Ker je samo z zedinjenimi močmi mogoče, da se ta lepi in plemeniti namen doseže, zato je vsi vojaški doslužniki in rezervniki, ki so 6. službeno leto dovršili, da bi k temu človekoljubnemu društvu obilo pristopili, ter tako javno pokazali, da tudi v prsih doslužnega vojaka še zmirom bije srce za njegove tovariše in za podporo v blagodejni namen.

Družbeniki se sprejemajo vsaki dan od 9. do 12. ure pred pólu dne in od 6. do 7. ure po pólu dne v društveni pisarnici na franciskanskem trgu (Franziskanerplatz) hišna št. 45 (pri belem volku) v II. nadstropji. Oni čestiti gospodje, ki želé k temu blagodejnemu društvu pristopiti, naproseni so, da bi soboj prinesli spričala, iz katerih se razvidi, da so služili v c. kr. armadi.

Društvena pravila stojé v društveni pisarnici vsacemu na ogled. V Ljubljani meseca junija 1875.

(211—1)

Odbor.

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Uradno naznanilo.

15. junija 1875.

Javne dražbe: Jos. Steritovo iz Matene, 19. junija (II. Ljubljana), — Mih. Udovčev iz Stožice, 19. junija (I. Ljubljana), — J. Žerovnikovo 19. junija (I. Kranj).

Pod varstvom: Luka Pengov iz Podgorice zaradi blaznosti. Varuh njegov je Miha Pengov iz Podgorice (Ljubljana).

13. junija:

Blaskopf iz Dunaja. — Pri Slov.: Detela, Kastele iz Dunaja. — Pri Mateli: Markovic iz Trsta. — Kistein iz Dunaja. — Lunček iz Travnika. — Hlervally iz Dunaja. — Gorgij iz Horice. — Tucker, Löwy iz Dunaja.